

Reformen av elmarknaden: överenskommelse i rådet

Rådet nådde en överenskommelse (allmän riktlinje) om ett förslag om ändring av **utformningen av EU:s elmarknad**. Detta gör att rådets ordförandeskap kan inleda förhandlingar med Europaparlamentet för att nå en slutlig överenskommelse.

Jag är stolt över att vi nu har tagit ett strategiskt steg framåt för EU:s framtid. Vi har nått en överenskommelse som skulle ha varit otänkbar för bara några år sedan. Tack vare överenskommelsen kommer konsumenterna i hela EU att få mycket stabilare energipriser, bli mindre beroende av priset på fossila bränslen och få ett bättre skydd mot framtida kriser. Vi kommer också att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, som är billigare och renare energikällor för våra medborgare.

Teresa Ribera Rodríguez, tillförordnad spansk tredje vice premiärminister och minister för ekologisk omställning och den demografiska utmaningen

Reformen syftar till att **göra elpriserna mindre beroende av instabila priser på fossila bränslen**, skydda konsumenterna från pristoppar, påskynda utbyggnaden av förnybar energi och förbättra konsumentskyddet.

Förslaget är en del av en mer omfattande reform av utformningen av EU:s elmarknad som också omfattar en förordning som är inriktad på att förbättra unionens skydd mot marknadsmanipulation genom bättre övervakning och transparens (Remit). Vid mötet i rådet (**transport, telekommunikation och energi**) den 19 juni 2023 enades man om en allmän riktlinje om Remit.

Långsiktiga elmarknader

Reformens mål är att stabilisera de långsiktiga elmarknaderna genom att stimulera marknaden för energiköpsavtal för att göra dubbelriktade differenskontrakt allmänt förekommande och förbättra terminsmarknadens likviditet.

Rådet enades om att medlemsländerna ska främja användningen av **energiköpsavtal** genom att undanröja omotiverade hinder och oproportionerliga eller diskriminerande förfaranden eller avgifter. Åtgärderna kan bland annat innebära statsstödda garantisystem till marknadspriser, privata garantier eller faciliteter som sammanför efterfrågan på energiköpsavtal.

Rådet enades om att **dubbelriktade differenskontrakt** (långsiktiga avtal som offentliga organ ingår för att stödja investeringar, som innebär att marknadspriset höjs när det är lågt och att producenten betalar tillbaka pengar när marknadspriset ligger över en viss gräns, för att förhindra alltför stora exceptionella vinster) blir en obligatorisk modell när offentlig finansiering ingår i långsiktiga avtal, med vissa undantag.

Dubbelriktade differenskontrakt skulle gälla för **investeringar i nya elproduktionsanläggningar som baseras på vindkraft, solenergi, geotermisk energi, vattenkraft utan vattenmagasin och kärnenergi**. Detta skulle skapa förutsägbarhet och säkerhet.

Reglerna för dubbelriktade differenskontrakt skulle tillämpas först efter en **övergångsperiod på tre år** (fem år för havsbaserade hybridtillgångar som är anslutna till två eller flera elområden) efter förordningens ikraftträdande, i syfte att upprätthålla rättssäkerheten för pågående projekt.

Rådet införde flexibilitet när det gäller hur **intäkter som staten genererar** via dubbelriktade differenskontrakt omfördelas. Intäkterna omfördelas till slutkunderna, och de kan också användas för att finansiera kostnaderna för systemen för direkt prisstöd eller för investeringar för att minska slutkundernas elkostnader.

Kapacitetsmekanism

Kapacitetsmekanismer är stödåtgärder som EU-länderna kan införa för att ge ersättning till kraftverk som garanterar en tryggad elförsörjning på medellång och lång sikt. Rådet enades om att sådana åtgärder inte längre skulle vara tillfälliga.

Rådet införde ett undantag från de befintliga kraven avseende gränser för koldioxidutsläpp för att producenter ska få stöd från kapacitetsmekanismer, på strikta villkor och till och med den 31 december 2028.

Medlemsländerna var också eniga om att godkännandeförfarandena för kapacitetsmekanismer måste förenklas. Rådet föreslog ändringar med inriktning på att **rationalisera förfarandet** i de nuvarande reglerna för kapacitetsmekanismen. Rådet uppmanade också kommissionen att lägga fram en detaljerad rapport med en bedömning av fler möjligheter att förenkla förfarandet för tillämpning av kapacitetsmekanismer. Rapporten skulle följas av förslag om en förenklad process tre månader efter det att förordningen har trätt i kraft.

Konsumentskydd

Rådet förtydligade bestämmelserna om konsumentskydd. Man enades om att stärka konsumentskyddet genom att införa ett **fritt val av leverantör** och möjlighet att få tillgång till **dynamiska elpriser, tidsbegränsade avtal och avtal med fast pris**. Detta gäller om leverantörerna erbjuder fasta avtal, och det får inte minska de fasta avtalens allmänna tillgänglighet.

Rådet enades om striktare regler än tidigare för leverantörernas prissäkringsstrategier för att skydda kunderna mot fluktuationer på grossistmarknaderna. Det enades om att skydda utsatta kunder från frånkoppling genom att införa system med **sistahandsleverantörer** för att skapa kontinuitet i försörjningen åtminstone för hushållskunder, om sådana system inte redan finns.

Man enades också om att alla kunder ska ha rätt till **system för energidelning** (användning, delning och lagring av egenproducerad energi) och att alla konsumenträttigheter ska utvidgas till slutkunder i system för energidelning.

Överkomliga energipriser under en kris

Enligt de nuvarande reglerna kan medlemsländerna tillämpa **reglerade priser** för energifattiga och utsatta hushåll, och som en övergångsåtgärd för hushåll och mikroföretag oavsett om det råder elpriskris eller inte. Genom reformen införs en tillfällig möjlighet att tillämpa reglerade priser, även om de understiger kostnaderna, för små och medelstora företag i kristider.

EU-länderna stärkte rådets roll när det gäller att tillkänna en tillfällig regional eller **unionsomfattande elpriskris**. De ändrade också villkoren för tillkännagivande av en elpriskris så att en kris kan tillkännas när mycket höga genomsnittliga grossistpriser på el förväntas råda i minst sex månader, och kraftiga ökning av detaljistpriserna på el väntas fortsätta i minst tre månader.

Rådet enades om att medlemsländerna till och med den 30 juni 2024 får tillämpa ett tak för alltför stora marknadsintäkter från el från producenter med lägre marginalkostnader som använder exempelvis förnybar energi, kärnkraft och brunkol (inframarginella producenter), på samma villkor som den nödatgärd för inframarginella intäkter som antogs den 6 oktober 2022.

Vad händer nu?

Den allmänna riktlinjen kommer att fungera som ett mandat för förhandlingarna med Europaparlamentet om lagstiftningens slutliga utformning. Resultatet av förhandlingarna måste antas formellt av rådet och parlamentet.

Bakgrund

Reformen av elmarknadens utformning omfattar ett förslag om ändring av relevant elmarknadslagstiftning och förbättrar unionens skydd mot otillbörlig marknadspåverkan genom bättre övervakning och öppenhet (Remit).

Kommissionen antog förslagen om reformen av EU:s elmarknad den 14 mars 2023.

- [Allmän riktlinje](#)
- [Rådet enas om delar av elmarknadsreform \(pressmeddelande 19.6.2023\)](#)
- [Rådets förordning \(EU\) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna](#)
- [Reformen av elmarknaden \(bakgrund\)](#)
- [Energipriserna och försörjningstryggheten \(bakgrund\)](#)
- [Konsekvenserna av den ryska invasionen i Ukraina för marknaderna: EU:s åtgärder – Energipriserna och försörjningstryggheten \(bakgrund\)](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press